

СТАТИСТИКА ЗАКЉУЧЕНИХ БРАКОВА

ПРАВНИ ОСНОВ

Истраживање се спроводи на основу Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/09), као и Програмом званичне статистике у периоду од 2016. до 2020. године („Сл. гласник РС“, бр. 55/15).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ статистичког истраживања

Статистика закључених бракова прикупља податке о регистрованим браковима закљученим према важећим законским прописима о закључењу брака (Породични закон), а који су уписани у матичну књигу венчаних.

Садржај статистичког истраживања

Истраживањем о закљученим браковима прикупљају се подаци о општини венчања, подаци о младожењи и невести (раније брачно стање, брак по реду, пребивалиште пре закључења брака, држављанству, националној припадности, највишој завршеној школи, активности и др.).

Извештајне јединице

Податке о закљученим браковима прикупљају и достављају матичари.

Обухват

Према правним прописима о вођењу матичних књига венчаних, сваки законски закључени брак се уписује у матичне књиге подручја на коме се десио, без обзира на то да ли лица на која се односе стално станују на том подручју или не.

У обради се, међутим, подаци групишу према месту сталног становања лица (младожење/невесте). Тако су резултати демографске статистике обрађени по принципу места сталног становања, што одговара концепцији уобичајеног становништва примењеној у попису становништва 2011.

Метод, време и извори за прикупљање података

Матичари попуњавају статистички образац о закљученом браку користећи метод интервјуа и извештајни метод (преузимањем података из матичне књиге венчаних).

Прикупљање података за истраживање о закљученим браковима се врши месечно, а агрегирање се ради на годишњем нивоу.

Обавеза заштите индивидуалних података

Обавеза заштите индивидуалних података темељи се на члану 3 одредбе за заштиту давалаца података, члановима 44, 45, 46, 47, 48 и 49 одредбе о поверљивости Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/09).

Списак и дефиниције основних обележја – индикатора

Брак је Породичним законом („Службени гласник РС“, бр. 18/05) дефинисан као уређена заједница живота жене и мушкарца.

Сћаросћ младожење/невесте исказује се у навршеним годинама живота. Рачуна се на основу датума рођења лица и датума када се случај (закључење брака) десио.

Национална припадност. Подаци о националној припадности младожење/невесте прикупљани су на основу њиховог слободног изјашњавања. Грађанима је Уставом зајамчена слобода изјашњавања, као и могућност да се не изјасне о својој националној или етничкој припадности.

Груписање података по овом обележју извршено је према класификацији националне припадности која је примењена у попису становништва 2011. године.

Највиша завршена школа. Под највишом завршеном школом подразумева се врста школе чијим је завршавањем стиче највиши степен образовања, без обзира на то да ли је школска спрема добијена завршавањем неке редовне школе или школе која замењује редовну школу, односно да ли је добијена полагањем испита у редовној школи или завршавањем неког курса за

редовно школовање у формалном систему образовања. Подаци о највишој завршеној школи објављују се према следећим групама: без школе, непотпуна основна школа (1-3 разреда основне школе и 4-7 разреда основне школе), основна школа, средња школа, специјализација после средње школе, виша школа, висока школа/факултет/академија, мастер/магистратура и докторат.

Активност. Подаци о активности прикупљају се за младожењу/невесту и исказују агрегирано према следећој подели: обавља било какав плаћени посао у новцу или у природи или ради као неплаћено лице у радњи члана породичног домаћинства или на породичном имању, активно тражи посао или покушава да започне самосталан посао, пензионер, лице које обавља само кућне послове у свом домаћинству, ученик/студент, лице са приходима од имовине и остало.

Занимање. По овом обележју агрегирана су економски активна лица према врсти послова које обављају у циљу стицања средстава за живот. Сва занимања су у обради груписана према класификацији занимања примењеној у попису становништва 2011. године.

Ниво репрезентативности података

Подаци о закљученим браковима приказују се на нивоу општина, области и републике.

Републички завод за статистику од 1998. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Усаглашеност са међународним препорукама, стандардима и праксом

Истраживање о рођеним спроводи се према методологији која је усклађена са препорукама:

UN Principles and Recommendations for a Vital Statistics System Revision 2, Regulation (EU) No 1260/2013 of the European Parliament on European demographic statistics, Regulation (EU) No 205/2014.

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Органи за спровођење истраживања (одговорни произвођач званичне статистици)

Републички завод за статистику као одговорни произвођач званичне статистике закључених бракова утврђује инструменте за спровођење истраживања, израђује методолошко упутство, шифарнике потребне за истраживање, припрема и штампа обрасце и дистрибуира их подручним одељењима.

Подручна одељења дистрибуирају обрасце извештајним јединицама на својој територији, прикупљају попуњене обрасце, врше контролу обухвата, контролу тачности и потпуности података, као и унос и исправку података.

Коначна контрола, анализа, табелирање и публиковање података врши се у Републичком заводу за статистику.

Обавезност давања података

Обавеза давања података темељи се на члану 26, а казнене одредбе за одбијање давања података или давање непотпуних и нетачних података на члану 52 Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/09).

Роковник основних фаза спровођења истраживања

(укључујући и публиковање података)

1. Припрема и штампа образаца: септембар – новембар.
2. Слање образаца подручним одељењима до 31. новембра (извештајним јединицама до 31. децембра).
3. Контрола и слање исправних података у електронској форми према Заводу:
 - подручна одељења до 1. априла,
 - Сектор за статистику АП Војводине до 1. маја.
4. Логичка и рачунска контрола, табелирање и израда резултата у Заводу до 1. јуна.
5. Израда саопштења „Закључени и разведени бракови у Републици Србији“ СН50 до 30. јуна.

Упитник

При спровођењу годишњег истраживања о закљученим браковима користи се статистички образац о закљученом браку (венчању) - образац **ДЕМ-3**.

Упутство за попуњавање упитника

Републички завод за статистику Србије је објавио Упутство за матичаре о попуњавању статистичких образаца о рођењу, случају смрти и закљученом браку (обрасци ДЕМ-1, ДЕМ-2 и ДЕМ-3) број 56 (Београд 2014).

Списак номенклатура и класификација које се користе у истраживању (са обавештењем где се могу пронаћи)

У истраживању о закљученим браковима користе се :

- систематски списак насеља у Републици Србији и
- класификација занимања.

Систематски списак насеља у Републици Србији налази се на сајту Републичког завода за статистику Србије на адреси:

<http://webrzs.stat.gov.rs/WebSite/Public/PageView.aspx?pKey=321>

Списак публикација у којима се објављују методологија и резултати истраживања (у штампаном облику и/или у оквиру интернет презентације)

Методолошка објашњења о статистици закључених бракова налазе се у едицији Методологије и стандарди: Упутство за матичаре о попуњавању статистичких образаца о рођењу, случају смрти и закљученом браку број 56 (Београд 2014) и Кодексима за шифрирање статистичких образаца (Београд 2015), као и на сајту завода на адреси:

<http://webrzs.stat.gov.rs/WebSite/Public/PageView.aspx?pKey=164>

Резултати се публикују у саопштењу „Закључени и разведени бракови у Републици Србији“ и у публикацијама „Демографска статистика“, „Статистички годишњак Републике Србије“, „Општине и региони у Републици Србији“ и осталим тематским публикацијама. Све публикације доступне су у штампаном облику, као и на интернет презентацији завода на адреси: www.stat.gov.rs.

Контакт особа – Гордана Јордановски, локал 270